

Vytautas Viršilas

Kastis Zubovas buvo vienas tų, kurie labai norėjo surasti Lietuvoje uolas, tinkamas sportiniam laipiojimui. Savo uolas. Literatūroje aptikome, kad Nemunėlio šlaituose yra stačių dolomito atodangų. Išvažiavome jų ieškoti su Kasčiu dviese 1966 metų kovo mėnesį. Pakeliui užsukome į Petrašiūnų dolomito karjerą. Iš bėdos galima laiptoti ir ten, tik labai jau birios uolos, sprogdinimų sutrupintos. Aukštis apie 6–8 m. Nemunėlio šlaitus pradėjome apžiūrinėti nuo tos vietos, kur įteka Apasčia. Patraukėme prieš srovę, Tabokinės link, kol už 5–6 km radome tai, ko mums reikėjo. Gal ne visai tai, ko reikėjo, uolų aukštis nedidelis, apie 7–9 m, bet 1966 metų Lietuvos laipiojimo uplomis pirmenybės ten įvyko. Nugalėjo jose A. Pakštas, o Kastis užėmė ketvirtą vietą.

Kastis laipiojo uolomis gerai, buvo stiprių rankų, kurios nebijojo šalčio. O pavasarinės uolos dažnai būdavo šaltos. Tačiau gerų vietų Kastis neužimdavo. Sukliudydavo, sakyčiau, jo flegmatiškumas, abejingumas garbei, todėl jis, kaip sakoma, „nesidraskydavo“ ant uolų, visada buvo ramus, lipo užtikrintai, su malonumu. Tiesą sakant, jis suprato, kad reikia skubėti, griebti už bet kokio iškyšulio, toks jau čia sportas – laipiojimas uolomis. Bet, matyt, perlaužti savęs negalėjo, o gal nenorėjo...

Tais metais buvo puikus pavasaris. Gegužės pirmosios dienos pasitaikė saulėtos, šiltos. Pirmenybių stovykla įsikūrė ant Nemunėlio kranto. Reikėjo malkų laužui. Kastis įsikorė į aukštą, jau pakirstą sausuolį, užrišo ant viršūnės virvę ir numetė kitą jos galą žemyn. Draugai pradėjo tampyti virvę, lenkti medį, o Kastis nelipa žemyn, supasi su visa viršūne. O kai laužas išdegė, toje vietoje vaidinome „gyvus paveikslus“. Su cigarete dantyse, automatu ir šalmu – tai amerikietis Vietname, o tas pamintasis ant žemės vietnamietis – Kastis. Juk jam nieko nereikė plikam atsigulti į karštus pelenus. Jam nieko nereikė suvalgyti kiaušinių su visais lukštais ar iškrėsti kokią išdaigą, kurias mes vadinime „chochmomis“. Visa tai jam išeidavo sklandžiai, nepamenu, kad Kasčio išdaigos būtų ką nors įžeidusios. Turėjo jis tobulą jumorą jausmą. Suprato ir mėgo absurdo anekdotus, juodąjį jumorą. Ir svarbiausia (tai jumorą aukščiausioji klasė), nevensė pasišaipyti iš savęs. Kartą atėjo pas mus, pamatė dukrą lopšyje. Žiūrėk, sako, gražus vaikas, o aš maniau, kad tik mūsų gražus!

Kai atsiduriu ant kalno su slidėmis, visada pagalvoju, kaip gerai, kad čia būtų Kastis. Su juo būdavo įdomu ir linksma. Važinėdavo jis drąsiai, mėgo rizikuoti, tačiau niekada tuo nesididžiavo, niekad nerodydavo savo pranašumo. Kartą Karpatuose leidomės siauru miško taku. Žinojau, kad priekyje staigus posūkis, o stabdyti nėra kur. Kastis sako: „Pabandykim, manau, mums tai turėtų būti įkandama“. Ir pasileido pirmas. Tik sniegas surūko, kai jis „ėmė“ posūkį. Dar spėjo pasiremti ranka, atgavo lygsvarą ir nušvilpė žemyn. O aš, jo padrąsintas, irgi sėkmingai įveikiau posūkį (tiesa, penkto taško pagalba). Lietuvos alpinistai (ir ne tik alpinistai) labai dažnai prisimena Kastį Zubovą. Ir tuo gyva jo dvasia.

1977-03-11